

בבית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוטי ח"א
בפני:

סא"ל סיגל טורג'מן חזן - שופטת

(ע"י ב"כ, קמ"ש מעיין צעירי)

בעניין: התובע הצבאי

נגד

(ע"י ב"כ, עו"ד אודליה קרדונר)

ח/XXX רב"ט א' ד'

הכרעת - דין

על פי הודאתו, מורשע הנאשם בעבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות, לפי סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, על כי נעדר מיחידתו, בח"א XXX, מיום 18.12.2016 ועד יום 15.08.2016, בסך הכל 241 ימים, בהתאם לכתב האישום ולפרטים הנוספים.

ניתנה היום, 22.10.2017, ב' בחשון התשע"ח, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופטת

גזר - דיןרקע

1. הנאשם, **רב"ט א' ד'**, הורשע בהתאם להודאתו בעבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות לפי **סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955**, בכך שנעדר משירות ביחידתו, בח"א XXX, מיום 18/12/16 ועד ליום 15/08/17, בסך הכול במשך 241 ימים.

2. הנאשם התגייס לשירות ביום 20/10/15 ושירת בתפקיד משגיח כשרות בתנאי שבוע שבוע במשך כשנה וחודשיים עד אשר החל בהיעדרות הנוכחית.

טיעוני הצדדים

3. **התביעה הצבאית** ביקשה להחמיר עם הנאשם, אשר נעדר משך תקופה ארוכה של למעלה מ-7 חודשים, **"בהם לטענתו שיחק במחשב וראה טלוויזיה"**. התובע הדגיש, כי הנאשם נבדק מספר פעמים על ידי גורמי בריאות הנפש, גם במהלך תקופת הכליאה, הותאם לו קה"ס 42, אך הוחלט שלא לפטור אותו משירות. עוד הדגיש, כי הנאשם לא הציג קושי משמעותי במהלך השירות שהצדיק את ההיעדרות למשך תקופה ארוכה. כך גם לא הציג חובה מוסרית או מצב נפשי שמנעו ממנו את המשך השירות.

4. **הסנגורית** המלומדת הפנתה לדברי הנאשם, שמסר בעדותו, כי **"הוא לא יכול לראות את המחר ושהבעיה היא בו"**. הסנגורית הפנתה לרקע הפסיכיאטרי של הנאשם ושל בני משפחתו, כאשר משלבי גיוסו ועד לתקופת כליאתו הסתייע בטיפול. חוות הדעת הנפשיות בעניינו לא מצאו פרוגנוזה להמשך שירות תקין, הותאם לו פרופיל נפשי בגלל מצוקה דיכאונית וחרדתית והמליצו להפנותו לזה"ל שתבחן את התאמתו לשירות. הסנגורית הדגישה את נתוניו האישיים הדלים (דפי"ר 10, קב"א 43 וקה"ס 41) ואת הקושי להסתגל למסגרות, שאפיין גם את תקופת שירותו ומצא ביטוי בהמלצת מפקדו לפוטרו. לכל אלה, המשיכה וטענה, נוספו נסיבותיו המשפחתיות והצורך בעזרתו בבית. הסנגורית הדגישה, כי זו הפעם הראשונה שהנאשם נותן את הדין לפני בית דין צבאי ועתרה להסתפק בימי מעצרו או לפחות בפרק זמן שיוביל לרישום פלילי מופחת.

5. **הנאשם** התייצב לפני בית הדין והעיד לעניין העונש. הוא התייחס למצבו המשפחתי, לבעיות הרפואיות של הוריו ואחיו. לטענתו, למרות שהיה לו קשה בתהליך הגיוס, התגייס בתמיכת אביו. הוא הסביר את הרקע להיעדרות –

"הגעתי למצב נפשי קיצוני, הוא השפיע עליי והעדפתי ללכת על עריקות.

בצבא הייתי בתנאי שבוע שבוע. לשאלת בית הדין, לא הסתדרתי בשבוע.

זה היה מאוד משפיע השבוע הזה והיה לי חוסר באמא ואבא לא הייתה

לי מסגרת טובה אחת תמיד מחשבות רעות על עצמי... אני אוהב את
הבית להיות עם אבא ואמא במחשב וטלויזיה, מבחינתי אלו החברים
שלי."

הנאשם הסביר, כי לא עבד ולא עזר מבחינה כלכלית בבית, אלא ישיחקתי במחשב
וראיתי טלויזיה והעברתי את הזמן". לטענתו, "לא עבדתי בתקופת ההיעדרות כי
פחדתי מכשלונות, ניסיתי כמה פעמים לעבוד ולא הצלחתי. מעירים לך ומפטרים
אותך".

כשנשאל מה היה הקושי מבחינתו בשירות הסביר –

"הבדידות, הייתי לבד. אני חושב שהבעיה נמצאת בי, קשה לי במסגרות.
הבעיה היא לא בתפקיד. פניתי לקב"ן, למפקדים, לכולם וסיפרתי על
הבעיות שלי דיברתי עם הקפ"סית וכבר בטירונות ולפני הצבא נפגשתי
עם גורמי ברה"ן לא פעם לא פעמיים ולא עשר... לא ברחתי, ביקשתי
מקב"ן אני דיברתי ואם היה פתרון אולי הייתי ממשיך אבל המצב לא
נפתר ולכן אני כאן."

בדברו האחרון הוסיף –

"אני מבין את חומרת המעשה לא מתכוון לברוח שוב מהצבא. אני כן
רוצה לבקש שיבינו אותי ואת כל מה שהוצע כאן זה משהו שהוא חריג
ואני מבקש את הענישה הכי הוגנת מבחינת בית הדין".

דיון והכרעה

6. **תיקון 113 לחוק העונשין** קבע כללים שנועדו להבנות את שיקול הדעת השיפוטי.
בהתאם לכללים אלו יש לקבוע את מתחם העונש, ההולם את מעשה העבירה שבו
הורשע הנאשם, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה
בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. זאת, תוך שמירה
על עקרון ההלימה, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת
אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהמשך לכך, אם אין שיקולים
המצדיקים סטייה מאותו מתחם, ייקבע עונשו של הנאשם תוך התחשבות בנסיבות
שאינן קשורות בנסיבות ביצוע העבירה אלא בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

(1) מתחם הענישה ההולם

7. העבירה שעניינה היעדרות מן השירות שלא ברשות נועדה להגן על **ערכים חברתיים**
וביטחוניים חשובים של שמירה על חוסנו של הצבא, לכידותה של החברה ושוויון

בחלוקת הנטל בין כלל החייבים בשירות, גם כאשר לחלקם קיימים קשיים לא מבוטלים מבית (ראו ע/27/12 התצ"ר נ' טור' ל'; ע/52/07 רב"ט מ' נ' התצ"ר; ע/88/13 התצ"ר נ' טור' ל'; ע/20/11 טור' ע' נ' התצ"ר; ע/33/11 התצ"ר נ' טור' כ'; ע/57/08 טור' נ' נ' התצ"ר; ע/83/06 התצ"ר נ' טור' ח'; ע/206/03 טור' ס' נ' התצ"ר; ע/184/08 התצ"ר נ' טור' א').

8. לצורך בחינה של **מדיניות הענישה הנהוגה**, הציגו הצדדים פסיקה שלדעתם מלמדת מה הוא העונש הראוי לנאשם. התביעה הפנתה לע/50/13 רב"ט צ' נ' התצ"ר, שם הוקל עונש של 100 ימים ל-80 ימים בגין היעדרות בת 133 ימים. הסנגורית הפנתה למספר פסקי דין, שאישרו הסדרי טיעון בין הצדדים.

9. מעיון בפסיקה עולה - בע/73/04 רב"ט ח' נ' התצ"ר אושר עונש של שישה חודשי מאסר למי שנעדר מן השירות למשך 242 ימים; ע/51,55/17 רב"ט ש' נ' התצ"ר נקבע שמתחם הענישה ההולם יעמוד על ארבעה עד עשרה חודשי מאסר ואושר עונש של ארבעה חודשי מאסר בגין העדרות בת 545 ימים למי שפוטר בגין "התנהגות רעה וחמורה" נוכח נסיבות אישיות, אשר לא היוו "סיבות" לביצוע ההיעדרות; בע/34/16 טור' ס' נ' התצ"ר בגין היעדרות של 316 ימים אושר עונש של 130 ימי מאסר לצד עונש מאסר מותנה; בע/38/13 התצ"ר נ' טור' ע' הוחמר עונשו של מי שנעדר למשך 471 ימים, בגלל שלא שלא שבע רצון משיבוצו ולא בגלל נסיבותיו האישיות, לעונש של 8 חודשי מאסר.

10. מבחינת "**הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה**" במקרה שלפנינו, מדובר בהיעדרות לתקופה ממושכת. הנאשם הכיר את דרכי הפעולה מול גורמי הצבא ואף העלה את הקשיים בהם נתקל, אולם נתלה בקושי להסתגל למסגרות כסיבה שלא להשתלב בשירות הצבאי עד אשר בשלב מסוים החליט ליטול את הדין לידיו.

11. לצורך בחינה של "**הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה**", הקשבתי ארוכות לעדותו של הנאשם לפניי ועיינתי במסמכים שהוצגו מטעם ההגנה (חו"ד גח"ת, מסמכים נפשיים, המתייחסים להמלצת המפקד). בעדותו לפניי הסביר הנאשם בכנות רבה את הקושי שלו להסתגל למסגרות בשלבים שונים בחייו. השתכנעתי, כי המדובר בקושי ממשי המלווה את הנאשם. אולם למרות האמפטיה, לא ניתן להתעלם מן התחושה שהנאשם, לאחר שלא הצליח להשיג את מבוקשו בפטור, בחר לילך בדרך של כפיית רצונו על המערכת ונטל את הדין לידיו.

12. בנסיבות אלו ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגת, מצאתי להעמיד את **מתחם הענישה** במקרה שלפנינו בין שלושה חודשי מאסר לשבעה חודשים לצד עונש מאסר מותנה.

13. לא מצאתי כי במקרה זה קיימים "**שיקולי שיקום**" או "**הגנה על שלום הציבור**" המצדיקים סטייה מן המתחם.

(2) קביעת העונש בתוך המתחם

14. לאחר שנקבע מתחם הענישה, נפנה ל"נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה" כדי לקבוע את עונשו של הנאשם בתוכו. הנאשם השלים שירות של כשנה, כשבערו היעדרות קצרה בת 4 ימים בגינה נשפט בדיון משמעותי. הוא שירת בתפקיד שהתאים לצרכיו, הן מבחינת תפיסתו הדתית והן מבחינת תנאי השירות שאיפשרו לו סיוע בבית, למרות שלא התייחס לצורך בכך במהלך תקופת היעדרות. הנאשם פנה בבקשה לפטור אותו משירות לגורמי הצבא, אבל בחינתם של אלה העלתה שאין הצדקה לכך.

15. לא יכולתי להתעלם מכך שחב הנאשם עוד תקופת שירות משמעותית, כל עוד לא יפוטר ממנו, כך שלא מצאתי שניתן להקל בעניינו כעתירת ההגנה.

16. למרות זאת, לאחר שבחר להתייצב בסיום היעדרות, ליטול אחריות על מעשיו ולהתחייב בדברו האחרון כי ימשיך בדרך הישר, החלטתי ללכת לקראתו במידה מסויימת בגזירת עונשו ולהטיל עליו תמהיל ענישה כזה שייתן לו הזדמנות לשנות את דרכיו כהבטחתו, אחרת יהיה תלוי ועומד עונש מותנה מרתיע מעל ראשו.

סוף דבר

17. לאור כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים :

- א. מאה ועשרים (120) ימי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.
- ב. עונש מאסר מותנה בן שישים (60) ימים למשך שנתיים (2) שלא יעבור עבירה לפי סעיפים 92,94 או 102 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה והודעה היום, 29.10.2017, ט' בחשוון התשע"ז, בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופטת